

Retningslinjer for hydrologiske undersøkelser

Retningslinjer for rapportering av tidspunkt for islegging og isløsning på innsjøer, samt innsending til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Vedtatt: 28.04.2008

Utarbeidet av: NVE

1. Formål

Retningslinjene skal sørge for enhetlige og kvalitativt gode observasjoner av tidspunkt for islegging og isløsning. Dette er for å sikre at kvaliteten på israpportene blir lik, uavhengig av hvem som har samlet inn data.

2. Omfang

Retningslinjene gjelder for alle konsesjonspålagte rapporter av islegging og isløsning.

3. Ansvar og myndighet

NVE bestemmer hvilke innsjøer som skal observeres og hvor "målestedet" skal være. Konsesjonæren har ansvaret for at israpportene blir utført og at de følger disse retningslinjene. NVE har også ansvaret for endelig kontroll av israpportene.

4. Utførelse av israpport

Data føres i et Excel regneark. Feltene i øverste venstre boks (stasjonsnummer etc.) vil være delvis utfylt fra NVE sin side. Feltene i boksen "Islegging" skal fylles ut. "Målestedet" er et tenkt punkt på innsjøen og bør være minst 100 m fra land. Ofte utføres det samtidig istykkelsesmålinger der.

Under "Første islegging" noteres

- dato for første tegn til is *innen en avstand på 500 m fra målestedet*. Eksempler på is er strandis (landis), drivis, kraving.
- dato for første dag hvor det er helt islagt *innenfor en avstand på 50 m fra målestedet*.
- dato for første dag hvor hele sjøen eller elva er islagt. En ser bort fra råker som normalt er der (strømråker, utslippspunkter osv.).

Under "Siste isløsning" noteres

- dato for første tegn til isløsning *innen en avstand på 500 m fra målestedet*. Det kan f.eks. være at isen løsner fra land, eller at større råker danner seg.
- dato for første dag hvor det er helt isfritt *innenfor en avstand på 50 m fra målestedet*.
- dato for første dag hvor hele sjøen eller elva er isfri.

I milde vintre kan isen komme og gå flere ganger i løpet av en sesong. Under "eventuelt midlertidige isfrie perioden denne sesongen ved målestedet" føres datoer bare dersom isen forsvinner helt fra måleområdet (innen en avstand på 50 m), for så atter å islegge måleområdet helt. Noter da dato for første dag med helt isfritt og første dag med helt islagt igjen i merknader. Merknadsfeltet kan også brukes til å notere andre hendelser av interesse. Høsten 2000 til våren 2001 skrives som 2000/01.

4.2 Lagring av data

Israpportene lagres i Excel-arket. Boksen "Isdekning" skal fylles ut av observatøren og sendes inn når hele sjøen er islagt og ved siste isløsning når hele sjøen er isfri, men gjerne umiddelbart etter hver ny fase (dato) i isleggingen/isløsningen. I regnearket ligger det forklaringer til de fleste feltene. Det er også utviklet en Powerpoint-presentasjon som viser utfylling av regnearket.

4.3 Stasjonsbeskrivelse

"Målestedet" skal dokumenteres med kartskisse og helst GPS-posisjon.

5. Datainnsending til NVE

NVE skal motta dataene på et format som er lesbart for våre datasystemer. For tiden brukes det et Excel regneark som kan fås ved henvendelse til NVE, Hydrologisk avdeling, for eksempel Ånund Kvambekk, 22 95 93 12, e-post: post-HM@nve.no.